

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Informatikai Kar

Informatikatudományi Intézet

Információs Rendszerek Tanszék

Az OSPF forgalomirányítási protokoll megvalósítása Python nyelven

Szerző:

Ambrus Lili Emma

Programtervező informatikus BSc.

Témavezető:

Kecskeméti Károly

PhD hallgató

Budapest, 2025

SZAKDOLGOZAT TÉMABEJELENTŐ

Hallgató adatai:

Név: Ambrus Lili Emma

Neptun kód: V4ASUI

Képzési adatok:

Szak: programtervező informatikus, alapképzés (BA/BSc/BProf)

Tagozat: Nappali

Belső témavezetővel rendelkezem

Témavezető neve: Kecskeméti Károly

munkahelyének neve, tanszéke: ELTE IK, Információs rendszerek Tanszék

munkahelyének címe: III/7, Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C.

beosztás és iskolai végzettsége: PhD hallgató, MSc

A szakdolgozat címe: Az OSPF forgalomirányítási protokoll megvalósítása Python nyelven

A szakdolgozat témája:

(A témavezetővel konzultálva adja meg 1/2 - 1 oldal terjedelemben szakdolgozat témájának leírását)

A szakdolgozat célja az OSPF (Open Shortest Path First) széles körben használt forgalomirányítási protokoll egy egyszerűsített, demonstrációs és oktatási célokra alkalmas változatának elkészítése.

Az elkészítendő szoftver implementálni fogja a protokoll főbb funkcióit. Ezek közt, a teljes igénye nélkül szerepel a szomszédsági kapcsolatok kiépítése, a kapcsolat-állapot adatbázis felépítése és a legrövidebb útvonalak azonosítása.

A szoftver tartalmazni fog több a protokoll működésének megértését elősegítő elemet, mint például a hálózati gráf aktuális állapotának vizualizációját és a protokoll működése során generált hálózati csomagok naplózását.

A célkitűzések közt szerepel, hogy az elkészült munkát virtuális környezetben különböző hálózati forgatókönyvek segítségével részleteiben teszteljük, illetve kiértékeljük.

A projekt mélyebb betekintést nyújt a kapcsolat-állapot alapú forgalomirányítási protokollok működésébe és azok szerepébe a modern IP-hálózatokban.

A fejlesztés Python nyelven fog megvalósulni.

Budapest, 2024. 10. 15.

Tartalomjegyzék

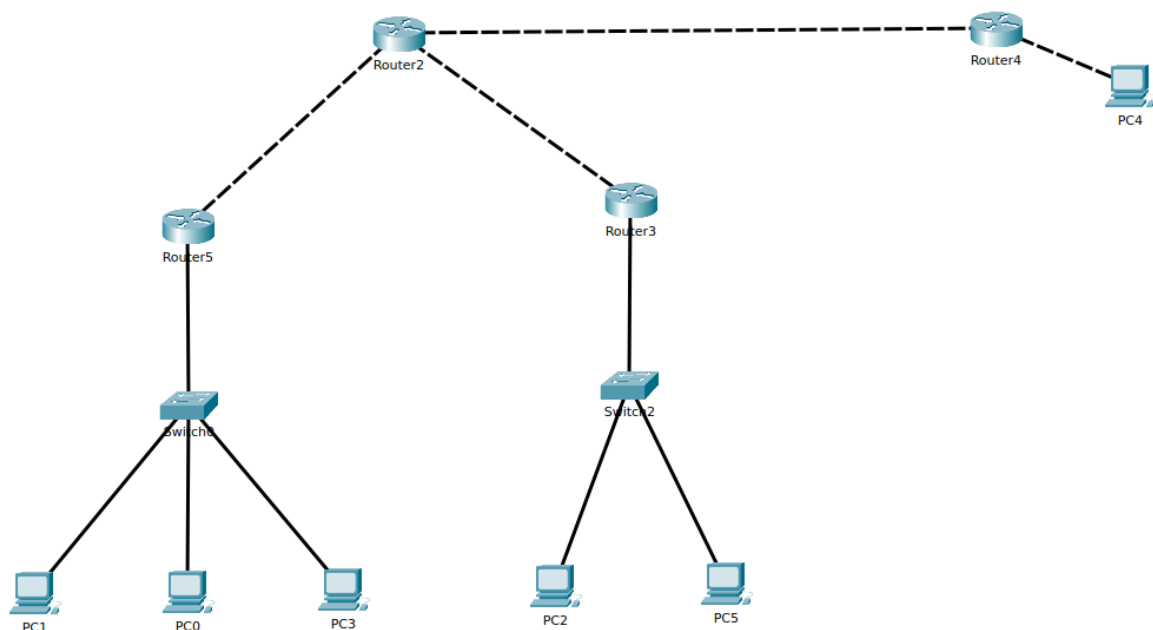
1. Bevezetés.....	1
1.1. Szakdolgozat célja	2
2. Felhasználói dokumentáció	3
2.1. A megoldott probléma rövid megfogalmazása	3
2.2. A program funkciói	3
2.3. A felhasznált módszerek.....	4
2.4. A program használatához szükséges összes információ	4
2.4.1. Rendszerkövetelmények	4
2.4.2. Telepítési lehetőségek.....	4
2.4.3. Csatlakozás és fájlmásolás.....	5
2.4.4. A program futtatása	6
2.4.5. Wireshark használata	6
3. Fejlesztői dokumentáció	7
3.1. A probléma részletes specifikációja	7
3.1.1. Használati esetek.....	7
3.2. Felhasznált módszerek	7
3.2.1. Verziókövetés és forráskód	8
3.3. Hasznos fogalmak.....	8
3.3.1. Alap fogalmak:.....	8
3.3.2. Protokoll specifikus fogalmak:	8
3.3.3. Technikai fogalmak:.....	9
3.4. A szoftver logikai és fizikai szerkezete.....	9
3.4.1. Logikai architektúra	9
3.4.2. Fizikai architektúra	10
3.5. A megvalósított modell	10
3.5.1. Network modul osztályai.....	10
3.5.2. OSPF Core modul osztályai.....	12
3.5.3. Monitoring modul osztályai	16
3.6. Naplófájlok és felépítésük	18
3.7. OSPF szomszéd állapotok (Neighbor States).....	19
3.8. Tesztelési terv.....	20

3.8.1.	Tesztkörnyezet	20
3.8.2.	OSPF Core modul tesztelése.....	20
3.8.3.	Network modul tesztelése	22
3.8.4.	Tesztelési bizonyíték.....	23
4.	További fejlesztési lehetőségek.....	24
5.	Irodalomjegyzék	25

1. Bevezetés

A modern számítógépes hálózatok megbízható működésének alapfeltétele a hatékony útvonalválasztás. A forgalom irányítása különösen nagy, összetett rendszerekben válik kulcsfontosságúvá, ahol a topológia folyamatosan változhat, és gyorsan kell megtalálni a legrövidebb vagy legbiztonságosabb útvonalat. Ebben a környezetben nyer különös jelentőséget az OSPF (*Open Shortest Path First*) protokoll, amelyet világszerte számos hálózat alkalmaz.

Az OSPF egy széles körben használt kapcsolat-állapot alapú forgalomirányítási protokoll, mely a legrövidebb útvonalak kiszámításával biztosítja a hálózati forgalom hatékony irányítását. Az *Internet Engineering Task Force* (IETF) fejlesztette azzal a céllal, hogy nagy autonóm rendszerekben belül a hálózati csomagokat hatékonyan mozgassa. Az OSPF protokoll jelentősége abban rejlik, hogy képes kezelni a nagy és összetett hálózatokat, gyors konvergenciát biztosít, és támogatja a több útvonal egyidejű használatát, növelve ezzel a hálózat redundanciáját és megbízhatóságát. ([RFC 2328 \[1\]](#))

1. ábra: Hálózati topológia

1.1. Szakdolgozat célja

A témaválasztásomat nemcsak a Python nyelvű fejlesztési lehetőség motiválta, hanem az is, hogy szerettem volna jobban megérteni egy ilyen típusú protokoll működését – nem csupán elméleti, hanem gyakorlati szempontból is. Erre a célra tökéletes alapot nyújtott az OSPF, mivel egy jól dokumentált és szabványosított protokollról van szó. A dolgozatom során az OSPFv2 ([RFC 2328 \[1\]](#)) protokoll egy leegyszerűsített változatának implementálását tűztem ki célul.

A szakdolgozat célja egy egyszerűsített, demonstrációs és oktatási célokra alkalmas OSPF változat elkészítése Mininet környezetben. Az elkészítendő szoftver implementálni fogja a protokoll főbb funkcióit, beleértve a szomszédsági kapcsolatok kiépítését, a kapcsolat-állapot adatbázis felépítését és a legrövidebb útvonalak azonosítását.

A dolgozat további részei részletesen bemutatják a fejlesztett szoftver felhasználói és technikai oldalát, valamint a tesztelés során kapott eredményeket. A fejlesztés Python nyelven történt és megvalósítás során a Mininet hálózatszimulációs környezetet használtam, amely lehetővé tette a különböző hálózati helyzetek kipróbálását és elemzését.

2. Felhasználói dokumentáció

2.1. A megoldott probléma rövid megfogalmazása

A szoftver egyszerűsített módon implementálja az OSPF útirányítási protokoll főbb funkcióit, beleértve a szomszédsági kapcsolatok kiépítését, a kapcsolat-állapot adatbázis felépítését és a legrövidebb útvonalak azonosítását. Ezekhez mind különböző hálózati csomagokat használ az információ átadásához.

2.2. A program funkciói

A program implementálja a következő OSPF és naplózási funkciókat tartalmazza:

- **Szomszédsági kapcsolatok (Hello protokoll):** A rendszer a Hello protokoll segítségével építi ki a routerek közötti szomszédossági kapcsolatot. Minden router meghatározott időközökben Hello csomagot küld egy, OSPF kommunikációra lefoglalt multicast címre. Azok a routerekkel, akik válaszolnak neki egy saját Hello csomaggal, kölcsönösen felismerik egymást és szomszédossági kapcsolatot létesítenek. [\[1\]](#)
- **LSDB (kapcsolat-állapot adatbázis):** A LSDB az OSPF protokoll legfőbb adatszerkezete. Minden router saját adatbázisban tárolja a hálózatról szerzett topológiai információkat. Ezeket az információkat LSUupdate hálózati csomagok formájában szerzi meg.

A router minden egyes, az LSUupdate csomag részeként kapott LSA (Link State Advertisement) csomagot feldolgoz és eltárol. Az új vagy frissített információkat tovább terjeszti a hálózatban. [\[1\]](#)

- **Dijkstra algoritmus:** Az program minden router esetében kiszámolja a hálózaton belüli legrövidebb utat az összes többi routerhez. Ehhez Dijkstra algoritmust használ, amely a kapcsolat-állapot adatbázis alapján meghatározza a legrövidebb utat egy súlyozott gráfban.

Az eredményt egy egyszerűsített útvonalválasztási táblában tároljuk, valamint egy a terminálra is kiírja a topológia egy vizuális reprezentációját az adott router szempontjából

- **Naplózás:** A program működése során az összes fontos esemény és esetleges hibaüzenet routerenként naplózásra kerül. A Monitoring modulban található InfoLogger osztály .log fájlokat hoz létre, amik a futás során folyamatosan ír.

A program futása során a LogMonitor figyeli ezeket a fájlokat és a fő terminálon megjeleníti a naplóbejegyzéseket.

- **Wireshark-kompatibilitás csomagrögzítés:** A program a küldött és fogadott csomagokat PCAP (Packet Capture) formátumú fájlokba menti. A program futása során folyamatosan interfészenként menti le a csomagokat.

A felhasználó a program leállítása után a Wireshark hálózati forgalom elemzővel részletesen elemezheti a hálózati kommunikációt.

2.3. A felhasznált módszerek

A projekt során a következő módszereket és eszközöket használtam:

- **Mininet** – Virtuális hálózatok létrehozására és szimulációjára.
- **Wireshark** – Hálózati forgalom elemzésére és naplózására.
- **Python** – A programozási nyelv, amellyel a teljes OSPF logika megvalósításra került.
- **Scapy** – Hálózati csomagok szimulációjára és manipulálására.
- **NetworkX** – A hálózati topológia ábrázolására és a legrövidebb utak kiszámítására.

2.4. A program használatához szükséges összes információ

2.4.1. Rendszerkövetelmények

- Python 3.10 vagy újabb
- Mininet (virtuális gépként vagy lokálisan telepítve)
- VirtualBox (ha a Mininet nem lokálisan van telepítve)
- Internetkapcsolat a csomagok letöltéséhez

2.4.2. Telepítési lehetőségek

A program futtatására kétféleképpen van lehetőség. Ha nem Ubuntu operációs rendszere van akkor VirtualBox letöltésével és egy Mininet virtuális gép használatával van lehetőség a program működtetésére.

A) Mininet VM + VirtualBox

1. Töltse le a Mininet VM-et a Mininet [hivatalos oldaláról](#).
2. Importálja VirtualBox-ba a telepítéssegítő instrukciók alapján.
3. További beállítások:
 - **Settings > System > Processor > Enable PAE/NX**
 - **Settings > Network -> Adapter 1 > Attached To > Bridged Adapter**
4. Indítsa el, majd jelentkezzen be az oldalon megadott adatokkal.
5. Telepítse és állítsa be a virtuális Python környezetet:
 - 5.1. Futtassa le a következő parancsokat a Python 3.10 telepítéséhez:

```
$ sudo apt update

$ sudo apt install software-properties-common -y

$ sudo add-apt-repository ppa:deadsnakes/ppa -y

$ sudo apt update
```



```
$ sudo apt install python3.10 python3.10-venv python3.10-dev -y
```

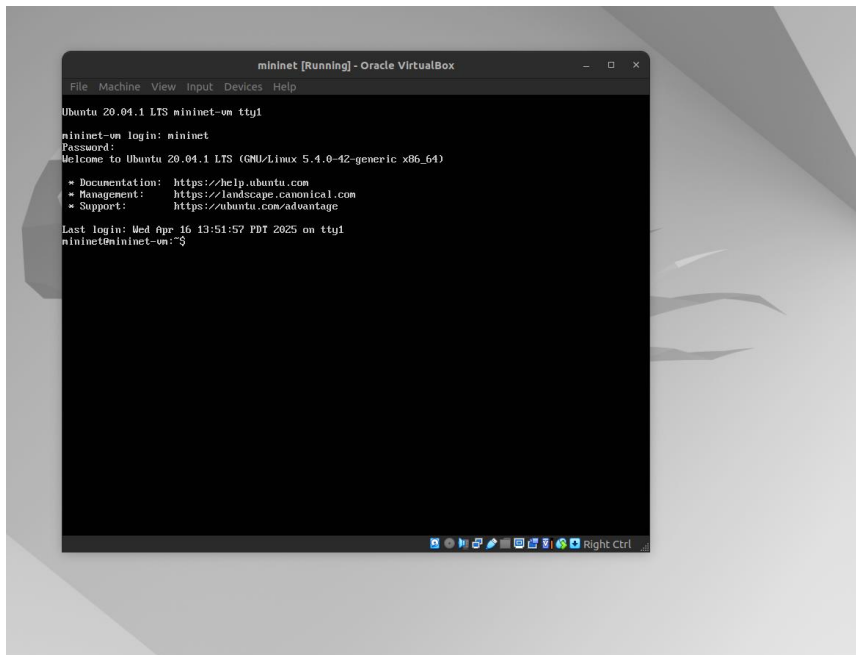
5.2. Indítson el egy Python 3.10 virtuális környezetet:

```
python3.10 -m venv [környezet neve]
```

```
source [környezet neve]/bin/activate
```

5.3. Telepítse a szükséges Python csomagokat:

```
$ sudo pip install -r requirements.txt
```


2. ábra: Mininet VM Virtualbox-ban futtatva

B) Lokális Linux rendszerre letöltés

A program Python 3.10-ben íródott, ha a Linux alapból régebbi verziót futtat kérem a Python verziót itt is frissítse az előző pont alapján.

1. Töltse le a Mininet-et lokálisan a [hivatalos oldal](#) alapján.
2. Indítson egy Python 3.10 virtuális környezetet.
3. Töltse le a szükséges csomagokat:

```
$ sudo pip install -r requirements.txt
```

2.4.3. Csatlakozás és fájlmásolás

A Mininet VM-használatának egy felhasználóbarátabb módja, ha a felhasználó a SSH csatlakozással saját terminálból használja a virtuális gépet. A következő parancsok mindegyikét saját terminálból futtassa.

SSH-val csatlakozzon a Mininet VM-hoz:

```
$ ssh mininet@[IP-cím]
```

Másolja be a projektfájlokat:

```
$ scp -r Downloads/thesis mininet@[IP-cím]:~
```

2.4.4. A program futtatása

A programot felhasználási módszertől függően kétféleképpen lehet futtatni. **Automatikus** indítás során az OSPF folyamat a háttérben fut és az eseményekről készült naplóüzenetek a fő terminálba íródnak ki. **Manuális** indítás során a felhasználó külön terminált nyit azoknak a routereknek, ahol a folyamatot futtatni szeretné és manuálisan indítja el az OSPF programot.

A kód több helyen is rendszerfájlt olvas, ezért a **sudo** használata mindkét futtatási módszernél fontos.

A) Automatikus (alapértelmezett)

```
$ sudo python3 run.py auto
```

B) Manuális (külön terminál minden routerhez)

```
$ sudo python3 run.py manual
```

```
$ xterm [router neve]
```

```
$ sudo python3 start_ospf.py [router neve]
```

2.4.5. Wireshark használata

A **packet_logs/** könyvtárban található PCAP naplófájlok tartalmazzák a routerek interfészein küldött hálózati csomagokat. Ezeknek elemzéséhez a Wireshark hálózati forgalom elemző program használatát ajánlom:

1. Telepítse a Wiresharkot a [hivatalos oldalról](#).
2. Másolja át a naplózott **.pcap** fájlokat.

```
$ scp -r mininet@[IP-cím]:~/thesis/packet_logs ~/Downloads
```

3. Nyissa meg a kívánt fájlt Wireshark-ban: **[interfész neve].pcap**

3. Fejlesztői dokumentáció

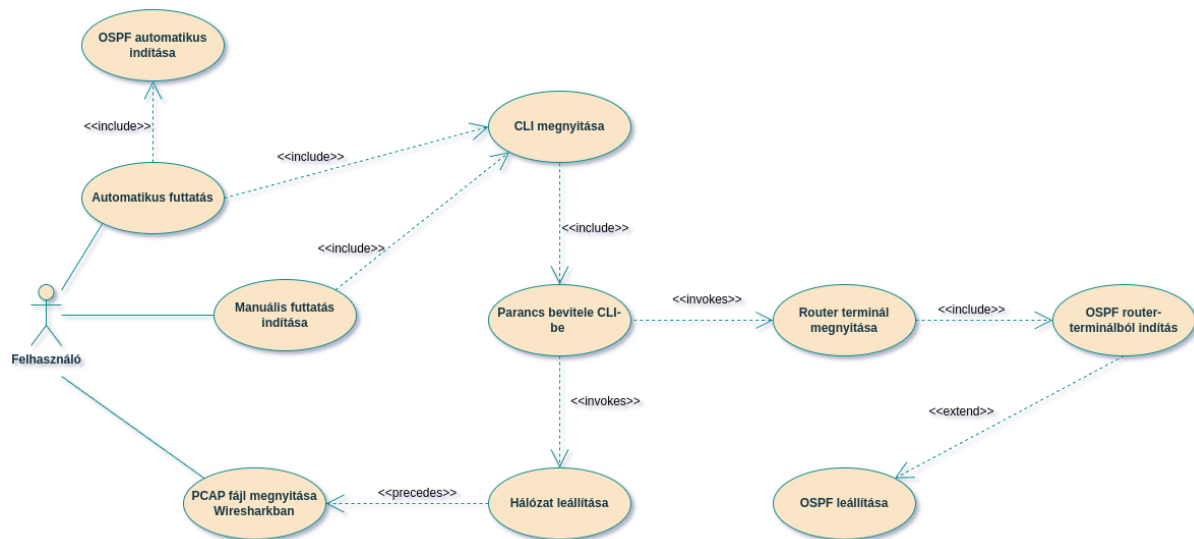
3.1. A probléma részletes specifikációja

A projekt célja egy egyszerűsített, oktatási célú OSPF (Open Shortest Path First) protokoll szimulációjának megvalósítása Python nyelven, Mininet alapú virtuális hálózat környezetben.

A program feladata, hogy:

- Szimulálja az OSPF Hello protokollt és a szomszédok közötti kapcsolatfelvételt.
- Leírja a szomszédossági állapotok változását.
- Rögzítse a hálózati eseményeket logfájlokba.
- Rögzítse a hálózati csomagokat PCAP formátumú fájlokba.
- Vizualizálhatóvá tegye a topológia felépülését.

3.1.1. Használati esetek

3. ábra: Használati eset diagram

3.2. Felhasznált módszerek

A program Python nyelven készült, moduláris, objektumorientált megközelítéssel.

Az alkalmazott eszközök és technológiák:

- **Python 3.10** – a programozási nyelv.
- **Mininet 2.3.0** – virtuális hálózati környezet létrehozására.
- **Scapy** – hálózati csomagok kezelésére és elemzésére.
- **Wireshark** – a PCAP fájlok megtekintésére és elemzésére.
- **Pytest** – automatikus tesztekhez.
- **YAML** – konfigurációs fájlformátum a hálózati elemek leírására.
- **PCAP formátum** – hálózati forgalom rögzítésére.

4. ábra: A program nyelve

Az adatok kezelésére és tárolására a következő struktúrák kerültek kialakításra:

- YAML konfigurációs fájlok a hálózati topológia leírásához és a hálózati elemek konfigurációjához.
- PCAP fájlok a routerek interfészein küldött és fogadott hálózati csomagok rögzítéséhez.
- Szöveges logfájlok az események és állapotváltozások dokumentálására.

3.2.1. Verziókövetés és forráskód

A szakdolgozat fejlesztése teljes egészében verziókövetéssel történt, a Git és a GitHub platform segítségével. A fejlesztés lépései nyomon követhetők a **thesis** GitHub repository fő ágán (main branch), amely tartalmazza a legfrissebb, stabil állapotú forráskódot.

A forráskód elérhető és letölthető a következő linken: <https://github.com/x3gan/thesis> (main branch)

3.3. Hasznos fogalmak

3.3.1. Alap fogalmak:

- **OSPF (Open Shortest Path First):** Szabványosított kapcsolat-állapot alapú útvonalválasztó protokoll, amely az IP hálózatokban használnak a leghatékosabb útvonalakat kiszámítására. [\[1\]](#)
- **Kapcsolat-állapot protokoll:** Olyan útvonalválasztó protokoll, amely az egész hálózat topológiájának ismeretében számít útvonalakat. A routerek minden ismert kapcsolatról információt cserélnek egymással, ezáltal minden résztvevő ugyanazt a topológiát látja.
- **Router:** Olyan hálózati eszköz, amely különböző hálózatok között továbbítja adatcsomagokat.
- **Hálózati topológia:** A hálózatot alkotó eszközök (pl. routerek, switchek, hosztok) fizikai vagy logikai elrendezése.
- **Dijkstra algoritmus:** Olyan gráfelméleti algoritmus, ami egy adott csúcsból kiindulva meghatározza a legrövidebb utat minden más csúcshoz.

3.3.2. Protokoll specifikus fogalmak:

- **Hello üzenet:** Az OSPF által használt üzenetforma, amelyet a routerek rendszeres időközönként küldenek egy adott interfészen. Célja a szomszédos routerek felfedezése

és szomszédsági kapcsolatok fenntartása. Az üzenetek tartalmazzák a szomszédok listáját és az időzítő paramétereket.

- **Hello Interval:** Az az időintervallum, amelyen belül egy router rendszeresen Hello csomagot küld minden aktív interfészen. Alapértelmezett értéke: 10 másodperc. Ahhoz, hogy két router kapcsolatot építsen fel egymás között, a Hello Interval értékeknek meg kell egyeznie.
- **Dead Interval:** Az az időintervallum, amelyen belül, ha egy router nem kap Hello csomagot a szomszédjától, akkor azt a szomszédot elérhetetlennek véli és Down állapotba helyezi a kapcsolatot.
- **RID (Router ID):** Az OSPF-ben résztvevő routerek egyedi azonosítója.
- **Area ID:** Az OSPF hálózatot nagyméretű topológia esetén logikai területekre lehet osztani. A területek célja a skálázhatóság és adatforgalom csökkentése. Az Area ID jelzi, melyik router melyik területhez tartozik.
- **LSA (Link State Advertisement):** Az OSPF által használt üzenet, amely a routerek link-információját terjeszti a hálózatban.
- **LSDB (Link State Database):** Az OSPF routerek által karbantartott adatbázis, amely a hálózat teljes topológiai információját tartalmazza.
- **Neighbor (Szomszéd):** Olyan router, amely közvetlenül elérhető egy adott interfészen keresztül, és amelyről Hello üzeneteket kapunk.

([RFC 2328 \[1\]](#))

3.3.3. Technikai fogalmak:

- **Mininet:** Egy hálózatszimulációs eszköz, amely lehetővé teszi virtuális hálózati topológiák gyors létrehozását Linux környezetben és támogatja a Python-nal való fejlesztést is.
- **Scapy:** Egy Python könyvtár, amely lehetővé teszi hálózati csomagok kézi létrehozását, küldését és fogadását. Emellett az támogatja az OSPF csomag típusokat.
- **Pcap fájl:** Egy hálózati forgalom rögzítésére szolgáló fájlformátum. Ezeket a típusú fájlokat különböző hálózati elemzőkkel lehet megnyitni.
- **NetworkX:** Egy Python könyvtár, amely grafikonok (hálózatok) létrehozására, rajzolására és elemzésére szolgál. Ennek a segítségével közérthetően megjelenítve lehet a topológiákat ábrázolni.

3.4. A szoftver logikai és fizikai szerkezete

3.4.1. Logikai architektúra

A program logikai szempontból három fő modulra bontható fel:

1. Hálózatkezelő modul (Network)

- a. Felépíti a virtuális hálózatot Mininet segítségével.
- b. Elindítja routereken futó OSPF folyamatokat.
- c. Összefogja a különböző modulok működését.

2. OSPF Core modul

- Szimulálja az OSPF Hello protokollt.
- Kezeli a szomszédállapotok változásait.
- LSDB-t (Link-State Database) épít és karbantart.
- Útvonalválasztási táblát készít és állít be.

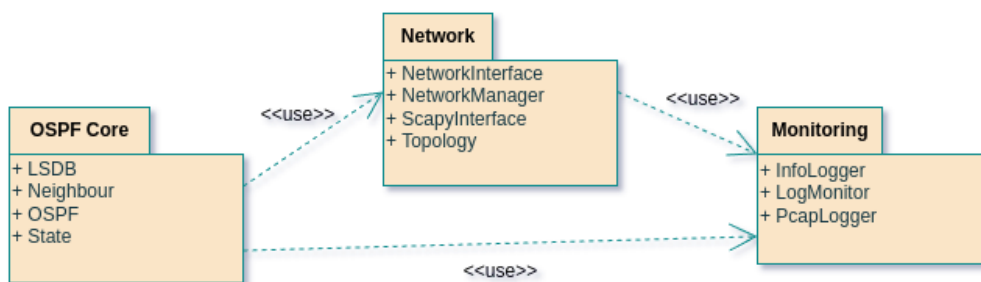
3. Monitoring modul

- A logfájlok és PCAP állományok kezeléséért felelős.
- Folyamatosan követi a hálózati kommunikációt.
- Figyeli a naplófájlokat és megjeleníti a routerek tevékenységeit.

További elemek:

- common/** könyvtár: Itt tárolom a több osztály és modul által használt segédfüggvényeket, például a YAML konfigurációs fájlok parse-olására használt `get_config()` függvényt.
- tests/** könyvtár: egységtesztok tárolása.

3.4.2. Fizikai architektúra

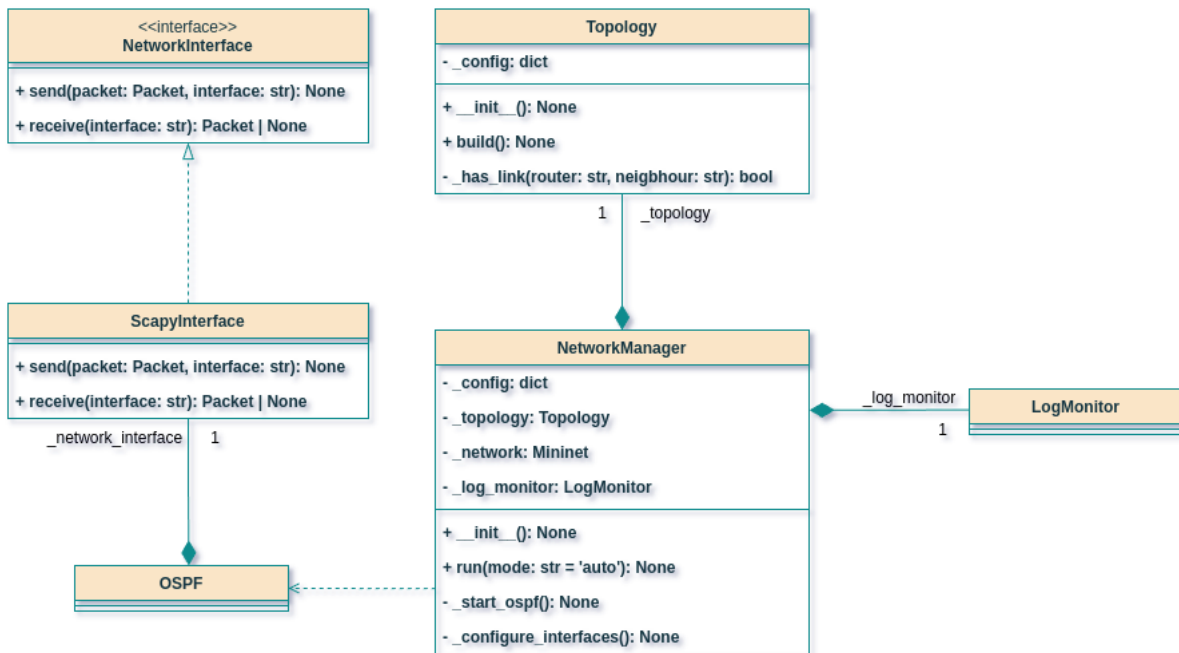
5. ábra: Csomagdiagram

3.5. A megvalósított modell

Mind a három modul különböző osztályokból épül fel, ezeknek az osztályszintű leírása a következőkben olvasható. A metódusok részletes leírása a kódfájlokban, metódusonként **docstring** formájában olvashatók.

3.5.1. Network modul osztályai

A Network modul tartalmazza azokat az osztályokat, amelyek a hálózat fizikai szintjével közvetlenül kommunikálnak. Feladatuk az interfészek kezelése, a hálózati csomagok küldése és fogadása, illetve a hálózati topológia dinamikus felépítése és működtetése a szimuláció során.

6. ábra: Network osztálydiagram

3.5.1.1. Class: NetworkManager

A **NetworkManager** osztály a Network modul központi eleme, amely koordinálja a hálózati komponensek működését.

Fő feladatai:

- Betölti a hálózati topológia konfigurációját a YAML konfigurációs fájlból.
- Az egyedi topológiát a **Topology** osztály segítségével építi fel, majd ezt átadja a Mininet virtuális hálózatnak.
- Létrehozza a Mininet hálózatot, elindítja, majd a szimuláció futása végén leállítja.
- A hálózat elindítása után a **configure_interfaces()** metódussal beállítja a routerek interfészait a konfigurációs fájlban megadott IP-címekkel.
- Példányosítja a Monitoring modul **LogMonitor** osztályát, amely a szinte valós idejű esemény megfigyelésért felel és elindítja azt.
- Miután minden más elindul elindítja az OSPF folyamatokat a routereken és ha “manual” módban indul, elindít egy parancssort a hálózati eszközökkel való kommunikáláshoz.

A **NetworkManager** összefogja a szimuláció összes elemét, biztosítva az összehangolt működést.

3.5.1.2. Class: NetworkInterface

A **NetworkInterface** osztály egy absztrakt osztály a hálózati interfészeken történő kommunikáció kezelésére.

Fő funkciói:

- Hálózati csomagok küldésének és fogadásának kezelése az interfészeken.

- Interfészműveletek biztosítása, amelyet az **OSPF** osztály használ.

A **NetworkInterface** nem végez tényleges csomagkezelést, hanem egy általános interfészt ad ezeknek a működéséhez.

3.5.1.3. Class: ScapyInterface

A **ScapyInterface** osztály a **NetworkInterface** megvalósítása, amely Python Scapy könyvtárát használja a hálózati csomagküldésre és-fogadásra.

Fő funkciói:

- A **sendp()** függvényt alkalmazva képes hálózati csomagokat az adott interfészeken keresztül küldeni.
- A **sniff()** függvényt használja az adott interfészen érkező csomagok fogadására és feldolgozására.

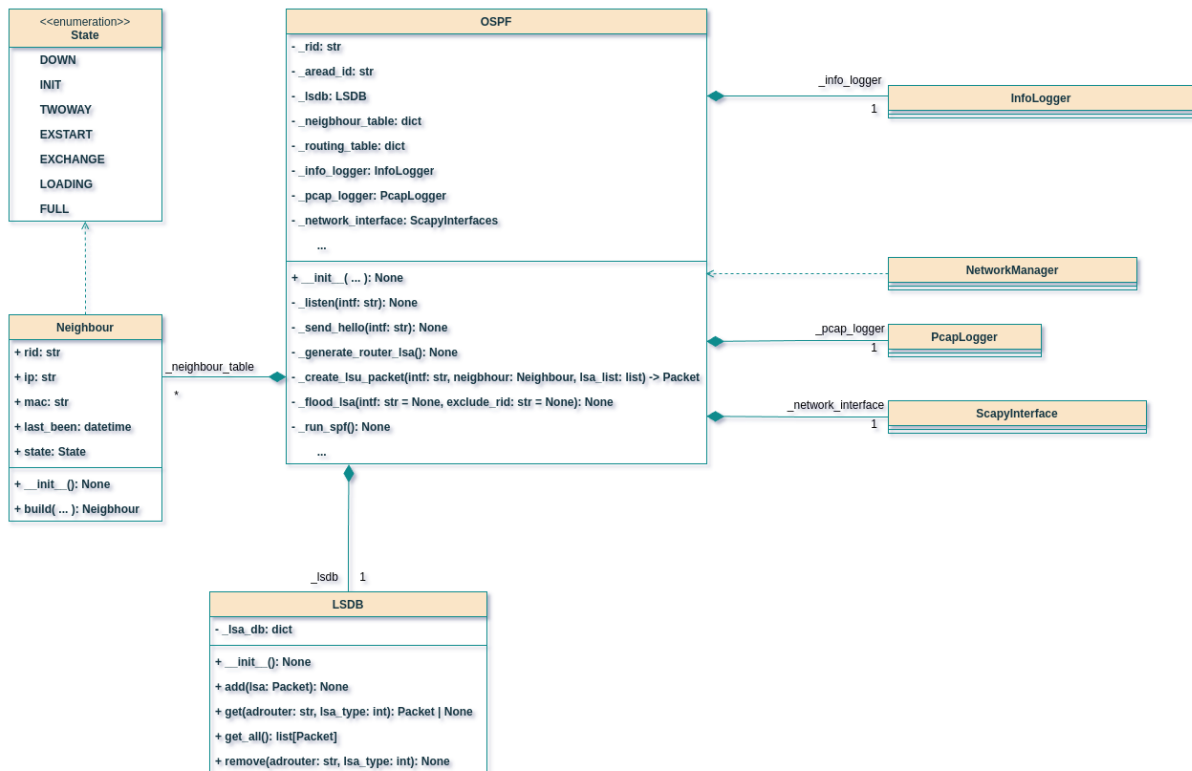
A **ScapyInterface** biztosítja az OSPF protokoll számára a hálózati kommunikációs funkciókat anélkül, hogy annak közvetlen kelljen a hálózati szinttel foglalkoznia.

3.5.2. OSPF Core modul osztályai

Az OSPF Core modul tartalmazza az OSPF algoritmusának szimulált működéséhez szükséges összes főbb adatstruktúrát, logikát és folyamatot. A modul célja, hogy a routerek közti útvonalválasztást valós időben, párhuzamos szálkezeléssel szimulálja.

A modul központi eleme az **OSPF** osztály, ami az algoritmus működésének minden funkcióját magába foglalja. Emellett a modul tartalmaz, egy kapcsolat-állapot adatbázist (**LSDB**), szomszédot reprezentáló objektumot (**Neighbour**), valamint állapotokat definiáló felsoroló típust (**State**) is.

([RFC 2328 \[1\]](#))

7. ábra: OSPF Core osztálydiagram

3.5.2.1. Class: OSPF

Az OSPF egy összetett osztály, ami egyben kezeli az OSPF által generált hálózati adatok feldolgozását, a hálózati csomagok küldését az adatbázis karbantartását, valamint a legrövidebb út kiszámításáért majd a topológia megjelenítését.

A kód átláthatósága és a könnyebb karbantarthatóság érdekében az **OSPF** osztály logikai szekcióra van bontva.

Fő szekciók:

Hálózati csomagkezelés:

- A **ListenerThread** szál, a **_listen()** metódust használja fel, ami a **ScapyInterface** segítségével folyamatosan figyeli a beérkező csomagokat és beleteszi azokat egy csomagfeldolgozó sorba.
- A **PacketProcessorThread** szál a **_process_packet()** metódus segítségével figyeli csomagfeldolgozó sort és az ide belekerülő csomagokat típustól függően további feldolgozásra küldi.

Hello csomagok kezelése:

- A **HelloThread** szál a **_send_hello()** metódust felhasználva, 10 másodpercenként multicast Hello csomagokat küld, minden nem Down állapotban lévő szomszéd adatait eltárolva.

- A **_process_hello** metódus a sorból kivett csomagokat feldolgozza és a kapott csomag alapján frissíti a szomszédállapotot a **_neighbour_table** szótárban.

LSUupdate csomagok kezelése:

- A **_generate_router_lsa()** metódus a Router LSA-t készít annak a szomszédnak az adataival. Ezt az LSA-t utána eltárolja a **_lsdb** kapcsolat-állapot adatbázisában és elindítja az LSA-k terjesztését.
- A **_flood_lsa()** a FULL állapotban lévő szomszédoknak küldi az LSA csomagokat.
- A fogadott LSUupdate csomagokat a **_process_lsa()** feldolgozza és szekvenciaszám alapján a frissebb LSA-kat eltárolja az LSDB-ben, majd tovább terjeszti.

Szomszédok állapotának kezelése:

- A **StateWatchThread** szál a **_state_watch()** metódussal figyeli a szomszédokat és kezeli az állapotváltozásokat.
- A **Neighbour** objektum állapotának változása alapján különböző műveleteket hajt végre. (pl. **_generate_ruter_lsa()**)
- A **DownThread** szál az **_is_down()** állapotfigyelő metódust használja, hogy ellenőrizze a szomszédtól érkezett-e Hello a Dead Interval 40 másodperces időtartamán belül, és ha szükséges leválasztja a szomszédot és tovább terjeszti ezt az információt.

Topológia és legrövidebb út számítása:

- A **_run_spf()** metódus az LSDB alapján meghatározza a teljes hálózati gráfot.
- A NetworkX könyvtárral Dijkstra-alapú legrövidebb út számítás történik. Az eredmény alapján frissül a **_routing_table**.
- Vizuálisan megjeleníti a hálózat topológiát a terminálban és terminál parancsokat használva beállítja a routerek útvonalválasztási tábláját.

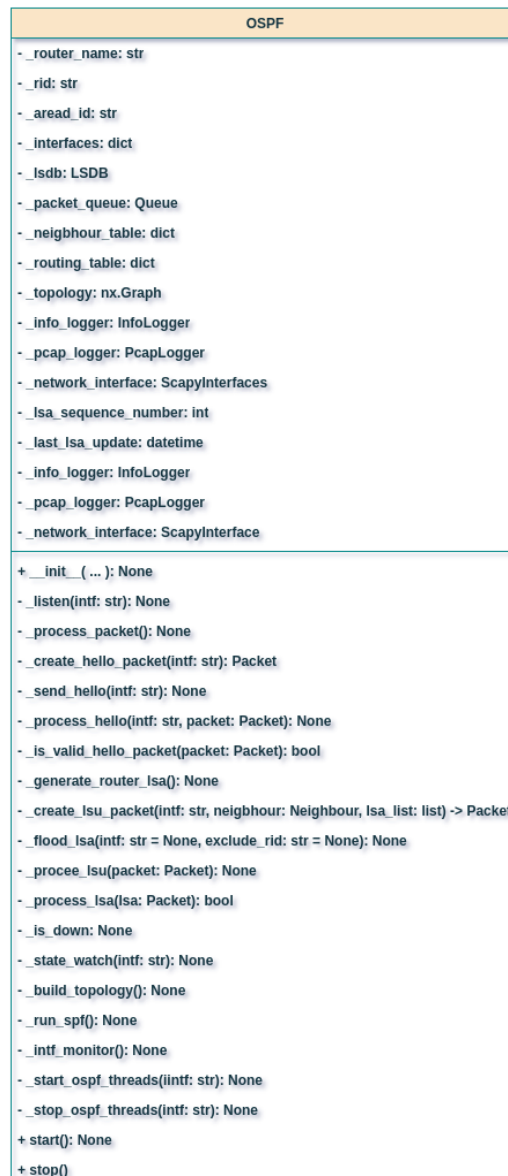
Életciklus-kezelés:

- A szálak futtatása a **threading.Thread** osztályon alapul, futtatását a **start()** metódus indítja.
- A **stop()** metódus beállítja a **_stop_event** eseményt. Ezt minden szál periodikusan ellenőriz, ezzel biztosítva, hogy 1-2 másodpercen belül leálljanak.

Az **InfoLogger** segítségével minden fontos állapotváltozás, esemény, szomszédkapcsolat és LSA terjesztés naplózásra kerül routerenként külön **.log** fájlba. Ezeket a fájlokat automatikus futtatás során a **NetworkManager LogMonitor**-ja folyamatosan ellenőrzi és a felhasználó számára megjeleníti.

A **PcapLogger** segítségével minden küldött és fogadott OSPF hálózati csomag **PCAP** formátumban is mentésre kerül.

Fontos! A naplófájlok új OSPF indításakor routerenként automatikusan törlődnek, kivéve, ha manuálisan archiválásra kerülnek.

8. ábra: OSPF osztálydiagram

([RFC 2328 \[1\]](#))

3.5.2.2. Class: LSDB

A LSDB a router kapcsolat-állapot adatbázisának egy reprezentációja, ami az LSA-kat típusonként tárolja egy listában.

Főbb funkciói:

- Új LSA hozzáadása az adatbázishoz, LSA típusonként tárolva.
- Adatbázisból LSA lekérése RID alapján.

- Össze eltárolt LSA lekérése az adatbázisból.
- Kapcsolat elvesztése esetén pedig ki is lehet törölni LSA-t az adatbázisból.

Ezek a műveletek elengedhetetlenek az adatbázis karbantarthatósága érdekében.

([RFC 2328 \[1\]](#))

3.5.2.3. *Class: Neighbour*

Minden OSPF folyamat **_neighbour_table** szótára interfészenként egy listában tárolja az **Neighbour** objektumokat. Ezeket az objektumokat a felfedezett szomszéd adatai alapján hozza létre. Egy-egy **Neighbour** példány a következő adatokat tárolja a szomszédról:

- RID, IP-cím, MAC-cím,
- Utolsó Hello kommunikáció időpontja,
- A szomszéd aktuális állapota (**State**).

A **Neighbour** osztály fontos szerepet játszik a szükséges állapotkezelésben és az útvonalválasztási tábla kiépítésében.

([RFC 2328 \[1\]](#))

3.5.2.4. *Class: State*

A **State** egy felsoroló (**Enum**) osztály, amely az OSPF által használt állapotokat tartalmazza:

- Down, Init, TwoWay, ExStart, Exchange, Loading, Full.

Mivel a **Neighbour** objektumok eltárolják az állapotot, ezért az OSPF folyamatok alatti állapotváltás logikusan végigkövethető.

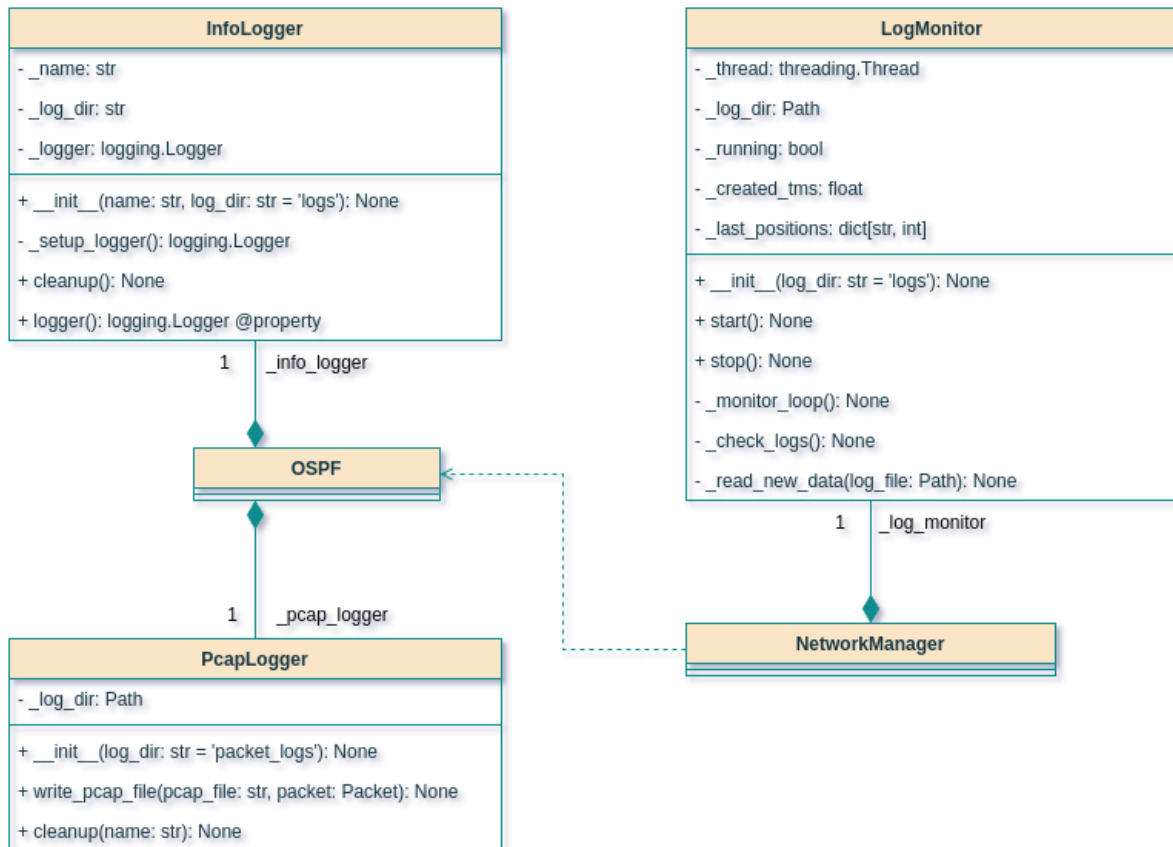
([RFC 2328 \[1\]](#))

3.5.2.5. *OSPF leállítása*

Az OSPF helyes működése érdekében a folyamatok egy leállítási parancsig futnak, ezért a folyamatok futását mindig **CTRL+C** segítségével érdemes leállítani. Ezt minden szál érzékeli a **_stop_event** eseményen keresztül és megkezdik a szabályos leállást.

3.5.3. Monitoring modul osztályai

A Monitoring modul a hálózati események naplózásáért és azok valós idejű megjelenítéséért felelős. Itt találhatóak az OSPF működéséhez kapcsolódó naplózási és hálózati forgalommentési osztályok, valamint a naplófájlokat megfigyelő háttérfolyamat is.

9. ábra: Monitoring osztálydiagram

3.5.3.1. Class: InfoLogger

Az **InfoLogger** osztály a Python **logging.Logger** osztályára épül, és kibővíti azt egyedi, időbélyegzővel ellátott üzenetformátummal.

Főbb funkciói:

- Beállítja az üzenetek rögzítését fájlba és konzolra egyaránt.
- Támogatja az **INFO**, **WARNING** és **ERROR** bejegyzési szinteket.
- A naplófájlok routerenként kerülnek eltárolásra, a **logs/** könyvtárba, a router nevével ellátva menti.
- Az **InfoLogger** példányosításakor automatikusan kitörli az adott routerhez tartozó korábbi futásból származó naplófájlokat a **cleanup()** metódus segítségével.

Ezáltal minden futás új naplófájlokkal indul, elkerülve a régi adatok keveredését az aktuális futás naplóival.

3.5.3.2. Class: PcapLogger

A **PcapLogger** osztály a Scapy **PcapWriter** objektumát használja a hálózati forgalom rögzítésére PCAP formátumban.

Főbb funkciói:

- A routerek interfészein küldött és fogadott hálózati csomagokat **.pcap** formátumú fájlokba menti.

- Az csomagokat a **packet_logs/** könyvtárba helyezi el, interfészenként külön fájlalba.
- A naplózási fájlok tisztítását a példányosítás során a **cleanup()** metódus végzi.

Ezzel a felhasználó a program futása után Wireshark segítségével részletesen elemezheti az elküldött és fogadott hálózati csomagokat.

3.5.3.3. Class: LogMonitor

A **LogMonitor** egy háttérszálon futó folyamat, amely folyamatosan figyeli a **logs/** könyvtárban lévő naplófájlokat.

Főbb funkciói:

- A program indulásakor eltárolja a létrehozásának időpontját, és csak az ezután létrehozott fájlokat figyeli meg.
- 100 milliszekundumos időközönként ellenőrzi a logfájlok méretét.
- Ha egy fájl mérete nő, akkor csak a korábban eltárolt pozíció és az aktuális fájl méret közötti új adatot olvassa be és írja ki a konzolra.
- A megfigyelt fájlok utolsó ismert olvasási pozícióját a **_last_positions** szótárban tárolja, fájl név kulcs szerint. A fájloknak a kezdeti ismert pozíciója 0.

Ez a megoldás lehetővé teszi, hogy a felhasználó a főterminálon szinte valós időben követhesse a routerek közötti kommunikáció főbb eseményeit és állapotváltozásait.

Mivel a **LogMonitor** már az OSPF folyamatok elindulása előtt létrejön (ennek során törölődne a korábbi naplófájlok), különösen fontos a helyes indítási sorrend: csak az aktuális szimuláció során keletkező naplófájlokat szabad, hogy figyelembe vegye.

3.6. Naplófájlok és felépítésük

A program működése során két különböző típusú naplózási rendszer kerül alkalmazásra:

- **logs/** könyvtár: A routerek állapotváltozásairól szóló naplókat tárolja, például a szomszédkapcsolatok kiépülését vagy szétkapcsolódását. Emellett rögzíti a csomagküldések és fogadások eseményeit is. Az OSPF protokoll futása során, ha egy szomszéd elérhetetlenné válik, erről figyelmeztető üzenet kerül rögzítésre. Ha a futás során bármilyen hibába ütközik a program, annak üzenete szintén ebben a könyvtárban jelenik meg.

Minden router saját nevén, külön fájlban tárolja ezeket az eseményeket, amelyeket a **LogMonitor** szinte valós időben jelenít meg a terminálon.

- **packet_logs/** könyvtár: Az interfészek közötti hálózati kommunikációt **PCAP** formátumban tárolja. A fájlok a következő névformátummal jönnek létre: **[RouterNév] - [InterfészNév].pcap**. Ezek a fájlok a szimuláció végén másolhatók le a Mininet gépről, és Wireshark-kal részletesen elemezhetők.

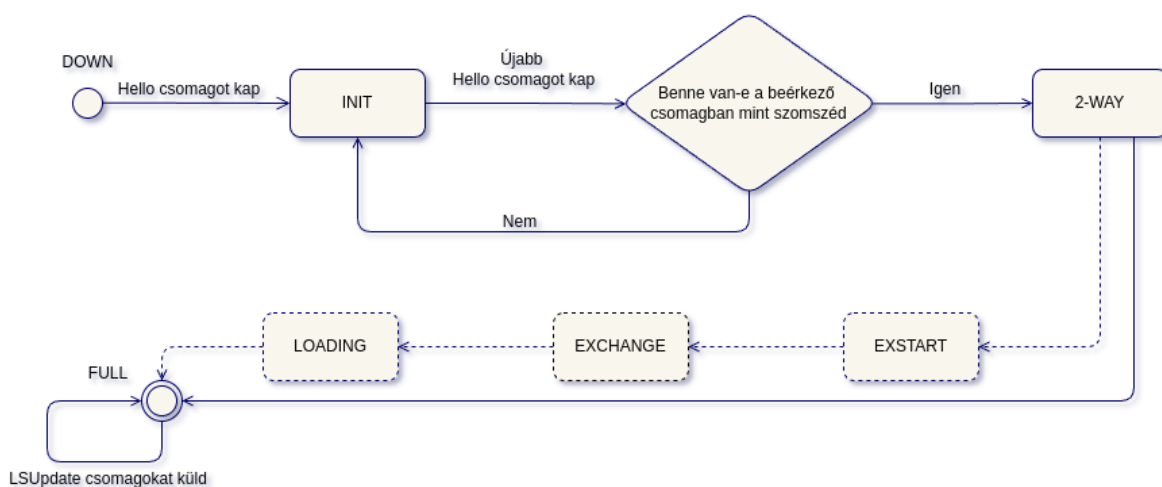
A **PCAP** fájlok lehetővé teszik a szimulált OSPF protokoll mélyebb szintű, csomagszintű vizsgálatát és a hálózati viselkedés részletes elemzését.

3.7. OSPF szomszéd állapotok (Neighbor States)

Az OSPF protokoll működése során a routerek minden interfészükön külön-külön tartják nyilván, hogy milyen állapotban van az adott szomszéd. Az állapotok egymás után következnek a szomszédossági kapcsolat kiépülése során. Az állapotok célja, hogy kiépítse a szomszédosságot és szinkronizálja a kapcsolat-állapot adatbázist.

Az állapotváltásokat a **State** felsoroló reprezentálja a programban és az **OSPF** osztály szomszédkezelő logikáján keresztül frissülnek.

A routerek szomszédos interfészei az alábbi állapotokon mennek át:

10. ábra: OSPF állapotdiagram

- **Down:** Kezdeti állapot. Minden új vagy hosszú ideje inaktív interfészre vonatkozik. Azt jelzi, hogy a router még nem kapott Hello csomagot vagy már volt korábbi kapcsolat, de Dead Interval (40 másodperc) elteltével nem érkezett Hello csomag a szomszédtól.
- **Init:** A router Hello csomagot küldött a multicast címre, viszont még nem kapott választ. A router a Hello csomagban elküldi a saját adatait és azt is milyen szomszédokat ismer.
- **2-Way:** Kölcsönös felismerést jelző állapot. A router olyan Hello csomagot kapott a szomszédjától, aminek a szomszéd listájában felismeri a saját RID-ját. Ebben az állapotban történik meg annak az eldöntik, hogy teljes szinkronizációs kapcsolatot építenek ki.
- **ExStart, Exchange, Loading:** Ezek az állapotok a kapcsolat-állapot adatbázis szinkronizációs lépések. A routerek egymás között eldöntik, ki a "master" és ki a "slave", majd fokozatosan kicserélik a tárolt LSA-kat.

A jelenlegi implementációban ezek az állapotok egyelőre csak reprezentációs céllal szerepelnek. Az adatszinkronizációs lépéseket a program egyszerűsített módon, **2-Way** -> **Full** állapotváltással hajtja végre.

- **Full:** Az OSPF szomszédossági kapcsolat utolsó állapota. A router és a szomszéd között a kapcsolat-állapot adatbázis teljesen szinkronizált. A saját LSA-ját elküldte a szomszédnak. Minden frissített vagy új LSA-t ebben az állapotban tovább terjeszti.

([RFC 2328 \[1\]](#))

3.8. Tesztelési terv

A teszteseteket két fő csoportra szedtem a modulok alapján, OSPF tesztek és Hálózati tesztek. A teszteseteket a Pytest könyvtár használatával írtam és futtattam. A tesztfájlok a következőképpen futtathatók:

```
$ sudo pytest -v tests/
```

A tesztesetek `sudo` nélkül is lefutnak, azonban így a Mininet-et használó teszteseteket a program átlépi, hiszen a Mininet futása `sudo` jogosultságot igényel.

3.8.1. Tesztkörnyezet

- **Operációs rendszer:** Ubuntu 22.04 LTS
- **Python verzió:** 3.10
- **Mininet verzió:** 2.3.0
- **Python könyvtárak:** requirements.txt-ben rögzítve

3.8.2. OSPF Core modul tesztelése

3.8.2.1. Teszteset: Létrejön az OSPF osztály

Bemenet	Az OSPF osztály konstruktora megkapja az 1.1.1.1-es RID-val rendelkező router konfigurációját.
Elvárt kimenet	Az osztály helyesen kiolvassa a konfigurációt.
Tényleges kimenet	Az OSPF osztály helyesen eltárolja a konfigurációt a teszteset konfigurációs fájljából.

3.8.2.2. Teszteset: Létrejön egy OSPF Hello csomag

Bemenet	OSPF osztály interfész adatokat kap, hogy csomagot tudjon létrehozni.
----------------	---

Elvárt kimenet	Az interfészadatok alapján létrejön az OSPF Hello csomag az elvárt adatokkal.
Tényleges kimenet	A megadott adatok alapján és az osztály konstans adatai alapján létrejön a Hello csomag.

3.8.2.3. Teszteset: A beérkezett OSPF Hello csomagot feldolgozza

Bemenet	Az osztály Hello csomag feldolgozója kap egy csomagot.
Elvárt kimenet	A csomagban lévő adatokat jól értelmezi és eltárolja a szomszédokat tároló szótárban.
Tényleges kimenet	Jól értelmezi a csomagban található adatokat és elhelyezi a szomszédokat tároló szótárban a megfelelő interfészen.

3.8.2.4. Teszteset: LSA létrehozása

Bemenet	Az OSPF osztály kap egy Full állapotban lévő szomszédot a szomszédokat tároló szótárba.
Elvárt kimenet	Generál Router LSA-t, ami a Full állapotban lévő szomszédokat tartalmazza, majd beleteszi az LSDB-be.
Tényleges kimenet	A Router LSA belekerül az LSDB-be és kiolvasás után a megadott jó adatokat tárolja.

3.8.2.5. Teszteset: LSU csomag létrehozása

Bemenet	Az osztály kap szomszéd és Router LSA adatokat, amit beleteszünk az LSDB-be.
Elvárt kimenet	Létrehozza az LSU csomagot a adatokkal és az LSA-val az LSA listájában, amit az LSDB-ből olvas ki.
Tényleges kimenet	A megfelelő adatokkal létrehozza az LSU csomagot. A csomag LSU listájában az az LSA van, amit az LSDB-ből olvasott ki.

3.8.2.6. Teszteset: LSU-ban lévő LSA csomag feldolgozása

Bemenet	Az LSA csomagfeldolgozó kap egy előre előkészített LSA csomagot.
Elvárt kimenet	A feldolgozó folyamat feldolgozza a csomagot és beleteszi a Router LSDB-jébe. Jól dolgozza fel az adatokat és jól tárolja el.
Tényleges kimenet	Megfelelően feldolgozza az adatokat az előre készített LSA alapján. Az LSDB-ben a megfelelő adatokkal tárolja el.

3.8.3. Network modul tesztelése

3.8.3.1. Teszteset: Topológia felépülése a minimálisan szükséges konfigurációval

Bemenet	A Topology osztály kap egy, a szükséges paramétereket tartalmazó konfigurációs fájlt.
Elvárt kimenet	Létrejön a topológia.
Tényleges kimenet	A konfigurációs fájl alapján sikeresen létrejön a topológia.

3.8.3.2. Teszteset: Topológia felépülése több-eszközös konfigurációval

Bemenet	A Topology osztály kap egy több eszköz konfigurációját tartalmazó fájlt.
Elvárt kimenet	Az osztály értelmezi a konfigurációt és a kapcsolatokat és felépíti a topológiát.
Tényleges kimenet	Az osztály helyes értelmezés után felépíti a helyes topológiát.

3.8.3.3. Teszteset: Létrejön a NetworkManager és a Mininet virtuális hálózat is

Bemenet	Létrehozunk egy NetworkManager osztályt.
Elvárt kimenet	Beolvassa a konfigurációt és létrehozza a LogMonitor-t, a Topology-t és létrehozza a Mininet hálózatot is.
Tényleges kimenet	Beolvassa a router.yml konfigurációs fájlt és létrehozza a szükséges eszközöket.

3.8.3.4. Teszteset: A routerek interfészei helyesen konfiguráltak

Bemenet	Létrehozza a Topology-t és a Mininet hálózatot, majd elindítja a hálózatot.
Elvárt kimenet	Az R1 router eth0 interfésze a fájlnak megfelelően lett konfigurálva.
Tényleges kimenet	Az R1 router interfész neve és IP címe helyesen konfigurált.

3.8.3.5. Teszteset: Ha elindul a hálózat akkor el tud indulni az OSPF is

Bemenet	Elindítjuk a létrehozott Mininet hálózatot és elindítjuk a routereken az OSPF folyamatokat.
Elvárt kimenet	Ha megnézzük egy router folyamatait, megjelenik az ospf.py, mint futó folyamat.
Tényleges kimenet	Az ospf.py megjelenik a futó folyamatok között.

3.8.4. Tesztelési bizonyíték

```
lilexuhr@eh:~/PycharmProjects/thesis$ sudo pytest -v tests
===== test session starts =====
platform linux -- Python 3.10.12, pytest-8.3.5, pluggy-1.5.0 -- /usr/bin/python3
cachedir: .pytest_cache
rootdir: /home/lilexuhr/PycharmProjects/thesis
collected 11 items

tests/network_test.py::test_empty_topology PASSED [ 9%]
tests/network_test.py::test_config_topology PASSED [ 18%]
tests/network_test.py::test_network_manager_create PASSED [ 27%]
tests/network_test.py::test_router_network_manager PASSED [ 36%]
tests/network_test.py::test_ospf_start PASSED [ 45%]
tests/ospf_test.py::test_ospf_initialization PASSED [ 54%]
tests/ospf_test.py::test_hello_packet_creation PASSED [ 63%]
tests/ospf_test.py::test_hello_packet_processing PASSED [ 72%]
tests/ospf_test.py::test_lsa_packet_creation PASSED [ 81%]
tests/ospf_test.py::test_lsu_packet_creation PASSED [ 90%]
tests/ospf_test.py::test_lsa_packet_processing PASSED [100%]
```

11 .ábra: Tesztelési bizonyíték (pytest)

4. További fejlesztési lehetőségek

A program egyszerűsítve bemutatja az OSPF útkeresési algoritmus hasznát és főbb funkcióit. De ez további fejlesztéssel még részletesebben bemutathatná a felhasználó számára milyen rejtett folyamatok futnak le mielőtt eldöntik a routerek hol szerepelnek a topológiában és merre irányítsák a kommunikáció útvonalát.

Teljes OSPF-állapot implementáció: A program jelenleg az algoritmus működéséhez elengedhetetlen állapotokat implementálja, azonban ez továbbfejleszthető lenne, amivel valósághűbb kapcsolat-állapot adatbázis szinkronizációt lehetne szimulálni.

Több-területűség támogatása: Demonstrációs célból a program egy hálózati területen belüli működését implementálja. A valóságban azonban vannak több területű hálózatok is. Egy még realisztikusabb demonstráció érdekében ennek a támogatottságát is implementálni lehet.

5. Irodalomjegyzék

- [1] J. Moy, OSPF Version 2, RFC 2328, 1998. <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc2328>, 2025.05.01.